

2015 W1502

11 november 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. I.M.A. Bruls-van Strien, advocaat te Nijmegen

tegen:

(*wijlen*) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tot [maand] [jaartal] priester van het Aartsbisdom Utrecht.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 29 juli 2015.

Op 12 augustus 2015 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Hoofd Bureau Officialaat Aartsbisdom Utrecht.

Op 14 oktober 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenote [naam]. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Bruls-van Strien.

Namens het Aartsbisdom is [naam] verschenen.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager is geboren vlak nadat zijn moeder uit [land] was teruggekomen naar Nederland. De vader van klager had een functie in het [organisatie] en kwam pas maanden na de geboorte van klager naar Nederland. Klagers oudere broer en zus zijn beiden in [land] geboren.

Het leven in Nederland viel voor klagers moeder niet mee. Klager kan zich niet herinneren in een liefdevol en hecht gezin te zijn opgegroeid. Klager heeft een herinnering dat hij als driejarig kind de gracht inliep. Iemand anders haalde hem uit het water, zijn familie was er niet bij. Dit verhaal bracht nooit bezorgdheid bij de familie teweeg en werd zelfs met veel hilariteit verteld. Klager denkt dat hij dit heeft gedaan uit frustratie. Klager voelde zich gekend noch gezien door zijn ouders. De verhalen en herinneringen die de broer en zus van klager met moeder deelden over [land], deelde klager niet met hen. Klager kreeg het gevoel dat hij er niet bij hoorde.

Klager hoorde altijd van zijn moeder dat hij niet deugde. De vader van klager was weinig thuis. Als hij wel thuis was, dan was hij streng. Klager had geen warm en goed contact met zijn ouders. Op [leeftijd] ging klager het [beroep] in. Dat kwam met name doordat zijn vader in het

[beroep] zat. Klager had zijn hele schoolcarrière autoriteitsconflicten. De eerste periode in het [beroep] kenmerkt zich door veel detentie. Klager was erg recalcitrant. Hij doorliep de MULO en voltooide de [opleiding]. Hij werd [functie]. Op [leeftijd] trouwde klager met zijn echtgenote. Zij kregen [aantal] dochters. Eind jaren [decennium] raakte klager overspannen en hij ging op [leeftijd] het [beroep] uit. Klager realiseerde zich dat hij de wens van zijn vader had ingewilligd door in het [beroep] te gaan, maar niet zijn eigen wensen en verlangens had gevolgd. Klager wilde gaan werken aan de vrede in de wereld. Klager zocht in [jaartal] contact met de [beweging] en kwam in contact met aangeklaagde. Deze was toen [functie] van [naam beweging].

Klager werd door aangeklaagde uitgenodigd voor een gesprek. De ontmoeting vond plaats om 22.00 uur in de pastorie [naam pastorie] van aangeklaagde in [plaats]. Klager besprak met aangeklaagde de mogelijkheid om bij [naam beweging] te komen werken. Hierbij kwamen op enig moment de overspannen toestand van klager aan de orde en het overlijden van zijn vader kort geleden. Klager barstte in huilen uit. Aangeklaagde gaf het gesprek daarop een pastorale wending door op de overspannenheid van klager in te gaan. Klager raakte daardoor nog meer overstuur waarop aangeklaagde een arm om klager heen sloeg als om hem te troosten. Aangeklaagde trok klager vervolgens bij hem op schoot. Klager herinnert zich nog goed dat aangeklaagde zei: ‘Volgens mij heb jij een flink pak slaag voor je blote billen nodig’.

Hierop trok aangeklaagde klagers broek en onderbroek tot diens knieën naar beneden en legde hij klager over de knie. Aangeklaagde begon echter niet te slaan maar begon klagers blote billen te strelen. Op enig moment schoof de strelende hand van aangeklaagde tussen de benen van klager door naar diens geslachtsdeel. Hij betastte en streelde de balzak van klager. Klager kreeg hierop een black out en kan zich niet herinneren wat er verder is gebeurd. Het eerstvolgende dat klager zich van die avond herinnert is dat hij in zijn auto zat, hard aan het huilen was en zich geen raad wist.

Het zeer broze, nieuwe vertrouwen van klager in zichzelf en in de mensheid werd onmiddellijk de grond in geboord door het handelen van aangeklaagde. Klager vond opnieuw niet de bevestiging en ondersteuning waar hij zo naar op zoek was. In plaats daarvan werd zijn integriteit ernstig geschonden doordat aangeklaagde misbruik maakte van klagers verdriet en kwetsbaarheid.

2.2. Enkele maanden na het voorval begon klager met zijn [studie] aan de [universiteit]. Tijdens deze studie kwamen veel meer gevolgen van hetgeen hem was overkomen met aangeklaagde aan het licht. Klager heeft hierdoor [aantal] jaar over zijn studie gedaan. Klager voelde zich door het voorval onzeker over zijn seksuele identiteit. Klager kreeg de neiging om zijn seksuele betrouwbaarheid ten aanzien van het vrouwelijk geslacht telkens te bewijzen, door vrouwelijke medestudenten te vragen om hand in hand met hem te lopen. Klager vertelde dit thuis aan zijn vrouw die hier op haar beurt onzeker van werd. Dit leidde tot heftige echtelijke ruzies. Klager hield vol dat hij niets verkeerd deed. Tegelijkertijd bleef het door zijn hoofd spoken dat hij kennelijk aanleiding had gegeven voor het gedrag van aangeklaagde. De conflicten met zijn vrouw en zijn innerlijke conflicten maakte dat klager op enig moment de gracht in liep met het doel zichzelf te verdrinken. Het conflictpatroon bleef zich herhalen. Dit heeft nog tientallen jaren spanningen veroorzaakt binnen het huwelijk van klager. Klager heeft onlangs met zijn vrouw een tweede relatietherapie afgesloten. Voor klager is het sinds het voorval met aangeklaagde moeilijk geworden om ontspannen te genieten van de seks met zijn vrouw. Dit leidde bij zijn echtgenote weer tot onzekerheid of klager haar nog wel aantrekkelijk genoeg vond. Klager kreeg ook conflicten met autoriteiten op de Universiteit. Dit heeft het afstuderen van klager ernstig bemoeilijkt. Klager werd na zijn afstuderen [beroep]. Na enkele jaren werd aangeklaagde zijn baas. Aangeklaagde nodigde klager uit voor een maaltijd waarbij hij probeerde om vrede met klager te sluiten. Klager denkt dat aangeklaagde vooral heeft willen peilen hoe groot het risico was dat klager aangifte zou doen. Klager was daartoe echter geheel niet in staat. Hij vergoelijkte het gedrag van aangeklaagde en gaf zichzelf de schuld. Het heeft

klager jaren gekost van intervisie en begeleiding om in zijn werkring overeind te blijven en de suggestieve opmerkingen en insinuaties van een van zijn collega niet langer te internaliseren. In het [beroep] waar klager werkzaam is, werd hij geconfronteerd met pastoranten die seksueel waren misbruikt. Ook nu herbeleeft klager diverse momenten, met bijbehorende gevoelens, hetgeen ook voor zijn gezin moeilijk is te plaatsen. Hij is op dit moment weer volledig terug gegaan in de tijd. Klager heeft tot op de dag van vandaag last van de gevolgen van het misbruik.

2.3. Klager wil erkend zien dat het misbruik heeft plaatsgevonden als door klager gesteld. Voorts wil hij dat er spijt wordt betuigd door het Aartsbisdom Utrecht. Ook wil klager een passende financiële vergoeding.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. [naam] heeft in zijn schriftelijke reactie gesteld dat het gelet op de reeds verstreken tijd, niet eenvoudig is om informatie te vergaren. Gelet echter op onder meer het steunbewijs - gegrond verklaarde klachten van andere klagers jegens aangeklaagde - moet geconcludeerd worden dat de door klager omschreven gebeurtenis aannemelijk is. [naam] heeft in zijn reactie aan klager zijn spijt betuigd en zijn verontschuldiging aangeboden voor hetgeen aangeklaagde klager heeft aangedaan. Ter zitting heeft [naam] opgemerkt dat aangeklaagde misbruik heeft gemaakt van zijn positie, hetgeen heel kwalijk is.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer drieëndertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

Aangeklaagde had klager in de pastorie uitgenodigd voor een gesprek. Toen klager 's avonds bij aangeklaagde kwam, zei aangeklaagde tegen klager: 'Volgens mij heb jij een flink pak slaag voor je blote billen nodig.' Hierop trok aangeklaagde de broek en onderbroek van klager tot diens knieën uit en legde klager als een kind over de knie. Aangeklaagde begon niet te slaan en begon klagers billen te strelen. Hij schoof zijn hand tussen de benen van klager door naar de onderkant naar het geslachtsdeel van klager. Aangeklaagde betastte en streelde de balzak van klager.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt de klacht ondersteund door de verklaring van de echtgenote van klager, [naam]. De Klachtencommissie heeft [naam] tijdens de hoorzitting op een indringende manier vragen gesteld over hetgeen zij op welk tijdstip en concreet van klager heeft vernomen over de

door hem in het klaagschrift beschreven gebeurtenissen. Ze heeft de vragen van de Klachtencommissie op authentieke en geloofwaardige wijze beantwoord en heeft daarbij specifieke en kenmerkende details vermeld. Zo vertelde ze hoe verward klager de avond van het misbruik thuis kwam. Het seksuele aspect van zijn ontmoeting met aangeklaagde is haar pas verteld in de weken erna.

Een aantal klachten tegen aangeklaagde is gegrond verklaard. Daartoe hebben geleid de adviezen met zaaknummer 2012-T678, 2013 W1068 en 2013 W1148. Tussen de verklaringen van verschillende klagers en onderhavige klacht zijn meerdere overeenkomsten in de manier waarop aangeklaagde te werk ging. Ook heeft [naam] te kennen gegeven dat aangeklaagde op deze bepaalde manier te werk ging.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde hoogst kwalijk is geweest. Aangeklaagde heeft misbruik van zijn gezag van geestelijke gemaakt en misbruik gemaakt van de emotionele afhankelijkheidsrelatie waarin hij klager had gemanoeuvreerd door de schijn te wekken klager pastoraal te willen bijstaan in diens nood. Klager was ten tijde van het misbruik kwetsbaar en psychisch in de war. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Nu aangeklaagde is overleden zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. [naam] heeft daartoe een eerste stap gedaan door namens het Aartsbisdom Utrecht het leed van klager te erkennen en oprechte spijt betuigen.

4.6. Over het verzoek van klager met betrekking tot financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert het Aartsbisdom Utrecht de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 11 november 2015 door mr. T.F.A.M. Hoogenboom, voorzitter, mr. M.P.P.M. Merx en drs. Th.M. Bronzwaer, leden, bijgestaan door mr. H.L. Miedema, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.